

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

DSP-140 -103(2)/02

do druku nr 988
Warszawa, 14 listopada 2002 r.

988-x

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję **stanowisko Rządu** wobec poselskiego projektu ustawy

- **o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (druk nr 988).**

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Finansów do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

Stanowisko Rządu
w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu
banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających
(druk 988)

W dniu 7 grudnia 2000 r. Sejm RP uchwalił ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Dz.U. Nr 111, poz. 1195, z 2002 r. Dz.U. Nr 141, poz. 1178), dokonując zliberalizowania strukturalnych warunków funkcjonowania dotychczasowych zrzeszeń regionalnych, działających na podstawie przepisów uchylonej ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i BGŻ oraz o zmianie niektórych ustaw.

Obecnie banki spółdzielcze w większości przypadków są dobrze zarządzane, posiadają odpowiednie fundusze własne oraz nowoczesne technologie bankowe, co w efekcie pozwala im na osiąganie pozytywnych wyników finansowych, jednoznacznie wskazując, iż dotychczasowe restrykcyjne, ustawowe ograniczenie skali ich działania nie znajduje już takiego uzasadnienia.

Jednocześnie Rada Ministrów przyjęła dokument "Zarys strategii wobec banków z bezpośrednim i pośrednim udziałem Skarbu Państwa na tle sektora bankowego w Polsce", określający miejsce i rolę BGŻ S.A. w sektorze finansowym oraz nową formę zmiany struktury własnościowej tego Banku, a także kierunki rozwoju banków spółdzielczych.

Rada Ministrów pragnie zauważyć, że w dniu 31 lipca 2002 r. skierowała do Sejmu RP własny projekt ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (druk sejmowy nr 784), którego I czytanie odbyło się w Komisji Finansów Publicznych w dniu 8 października 2002 r. Przedmiotowy projekt ustawy został skierowany do dalszych prac legislacyjnych w Podkomisji stałej do spraw systemu bankowego i polityki pieniężnej.

W związku z powyższym odnosząc się do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (druk sejmowy nr 988) Rząd stwierdza, co następuje:

1/ Zgłoszone w przedmiotowym projekcie postulaty w kwestiach dotyczących pojęcia banku zrzeszającego, pieniądza elektronicznego, zmiany struktury własnościowej BGŻ S.A. w sposób identyczny, jak rządowy projekt nowelizacji ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r., precyzują regulacje odnoszące się do ww. kwestii.

2/ Zgłoszony przez posłów projekt zmiany ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. przewiduje również uregulowanie części zasad funkcjonowania banków spółdzielczych w sposób odmienny niż to zostało przedstawione w rządowym projekcie nowelizacji ustawy. W stosunku do tych propozycji Rząd uważa, że:

- ◆ Proponowane przez Posłów wyłączenie z zakresu obowiązywania wobec banków spółdzielczych posiadających fundusze własne powyżej równowartości 5 mln EURO, proponowanego przez Rząd przepisu nakładającego na nie obowiązek poinformowania Komisji Nadzoru Bankowego o fakcie obniżenia się funduszy własnych poniżej tej równowartości, nie uwzględnia faktu, iż są one szczególnym podmiotem gospodarczym - instytucją finansową zaufania społecznego, którego prawidłowe funkcjonowanie ma istotne znaczenie dla klientów. Przyznanie KNB uprawnień wynikających z treści art. 5a jest rozwiązaniem umożliwiającym elastyczne reagowanie, które z jednej strony zmierza do zapewnienia bezpieczeństwa środków gromadzonych w bankach spółdzielczych, z drugiej strony pozwala na dostosowanie terytorialnego zakresu działania banków do wysokości posiadanych przez nie funduszy własnych ocenianych w kontekście ryzyka obciążającego ich działalność. Wydaje się, że przepis ten może zapobiegać przypadkom gdy w wyniku np. chwilowego obniżenia się funduszy własnych bank spółdzielczy będzie zmuszony do ograniczenia terenu działania z mocy samej ustawy (ex lege) a tym samym poniesienia dodatkowych kosztów.
- ◆ Przyznanie bankom zrzeszającym oraz bankom spółdzielczym, jako członkom bankowych izb gospodarczych (ZBP, KZBS) do których przynależność jest dobrowolna, możliwości wliczania pełnej wysokości składek członkowskich w koszt uzyskania przychodu wydaje się być bezprzedmiotowe, gdyż należy wskazać, iż z dniem 1 stycznia 2003 r. ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, będzie regulowała zagadnienie składek na rzecz organizacji, do których przynależność nie jest obowiązkowa.
- ◆ Zdaniem Rządu nie należy rozszerzać obszaru działania banków spółdzielczych, których fundusze własne nie przekroczyły równowartości 5 mln EURO na obszar województw sąsiadujących, gdyż działanie takie może spowodować niewspółmierny do skali prowadzonej działalności i stanu przygotowania, wzrost zagrożenia sytuacji ekonomicznej banku oraz bezpieczeństwa posiadanych depozytów.
- ◆ Przyznanie bankom spółdzielczym możliwości wykonywania z mocy samej ustawy pełnego katalogu czynności bankowych określonych w art. 5 ustawy - Prawo bankowe znacznie wykracza poza propozycje rządowe. Ponadto prowadzić ono będzie do nierównej pod względem prawnym sytuacji, gdyż żaden z banków nie posiada ustawowego upoważnienia do wykonywania czynności bankowych wymienionych w art. 5 ustawy - Prawo bankowe. Rząd pragnie również zwrócić uwagę na fakt, iż wśród czynności, które mogłyby wykonywać na podstawie tego zapisu banki spółdzielcze, a których to operacji nie wykonują nieraz znacznie większe i lepiej przygotowane banki komercyjne są takie jak np. emitowanie bankowych papierów wartościowych, wydawanie pieniądza elektronicznego czy przeprowadzanie terminowych operacji finansowych. W efekcie mogłoby dojść do pogorszenia kondycji finansowej tego sektora oraz systemu gwarantowania bezpieczeństwa depozytów co miało już miejsce w przeszłości.
- ◆ Przyjęta w rządowym projekcie nowelizacji ustawy kwestia dotycząca rozwiązywania umów banków spółdzielczych z bankami zrzeszającymi przewiduje wprowadzenie miesięcznego okresu wypowiedzenia przez bank spółdzielczy umowy zrzeczenia z bankiem zrzeszającym przejętym przez inny bank zrzeszający. Wprowadzony nowy zakres czasowy na dokonanie zmiany zrzeczenia wydaje się być optymalnym, ponieważ z jednej strony zapewnia czas niezbędny dla uregulowania zagadnień formalno-prawnych związanych z wypowiedzeniem umowy zrzeczenia przez bank spółdzielczy, z drugiej zaś strony nie przeciąga nadmiernie funkcjonowania banku spółdzielczego w zrzeczeniu, w którym bank ten nie chce już funkcjonować.

- ◆ Zdaniem Rządu należy dokończyć proces powoływania Prezesów banków spółdzielczych zgodnie zapisami ustawy, gdyż proces ten umożliwił stabilizację sytuacji w bankach i jednocześnie wzrost bezpieczeństwa depozytów. Nie mniej zdając sobie sprawę z dużej ilości wniosków Rząd w swoim projekcie proponuje zamiast przerwania tego procesu jego wydłużenie o rok.

3/ Poselski projekt ustawy, zawiera również postulaty które nie zostały zawarte w rządowym projekcie nowelizacji ustawy. Zdaniem Rządu:

- ◆ Pozytywne doświadczenia w funkcjonowaniu związków rewizyjnych w Europie Zachodniej oraz w Polsce przemawiają za zachowaniem obowiązkowej przynależności do nich banków spółdzielczych, biorąc pod uwagę również fakt, iż przeprowadzają one lustracje, zgodnie z odpowiednimi standardami oraz poparte świadczoną przez związki działalnością szkoleniową i instruktazową. Rząd pragnie zauważyć, że o ile przynależność do związku rewizyjnego jest obowiązkowa to w chwili obecnej przy istniejących kilku związkach istnieje możliwość wyboru dowolnego z nich. Związki rewizyjne poprzez przekazywanie wniosków z lustracji oraz opinii i raportu biegłego rewidenta bankowi zrzeszającemu mają istotną rolę do odegrania z punktu widzenia bezpieczeństwa zrzeszeń i kontroli działalności banków spółdzielczych przez banki zrzeszające. Z punktu widzenia fiskalnego należy również wskazać, że zaliczenie składek związkowych do kosztów uzyskania przychodu następuje do wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 marca 1999 r. w sprawie określenia górnej granicy składek organizacji spółdzielczych na rzecz związków rewizyjnych i Krajowej Rady Spółdzielczej.
- ◆ W zakresie reprezentacji Krajowego Związku Banków Spółdzielczych w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego należy stwierdzić, że zdaniem Rządu dotychczasowy tryb powoływania członków Rady Funduszu przez Związek Banków Polskich zapewnia reprezentację całego sektora bankowego, z uwzględnieniem jego struktury kapitałowej. Wielkość udziału NBP i sektora bankowego reprezentowanego przez ZBP w opłatach rocznych przemawia za pozostawieniem dotychczasowej struktury Rady Funduszu. NBP wpłacił 50% kwoty na fundusz statutowy podczas tworzenia Funduszu oraz opłaca 50% składek z tytułu obowiązkowych opłat rocznych banków na rzecz Funduszu, zaś udział banków spółdzielczych w składce w latach 1995 – 2002 wyniósł 4,54% ogółu wpłat (przy 13,12% udziale w wypłatach z Funduszu na cele związane z pomocą sektorowi banków spółdzielczych). Wydaje się zatem, że to raczej w wyniku porozumienia pomiędzy ZBP i KZBS, jeden z przedstawicieli ZBP reprezentujący sektor spółdzielczy mógłby być uzgadniany wspólnie przez KZBS i ZBP a to nie wymaga zmian ustawowych.
- ◆ Propozycja niepominiania funduszy własnych banku spółdzielczego o wartość posiadanych akcji banków, w których bank spółdzielczy jest zrzeszony wydaje się być sprzeczna z Dyrektywą 2000/12/EC z dnia 20 marca 2000 r. Fakt konieczności dokonywania pomniejszeń (w myśl zasad odnoszących się do wszystkich banków), jak również liczba banków, które są do tego zobowiązane, nie mogą uzasadniać postulowanej odmienności podejścia w stosowaniu ogólnie obowiązujących norm nadzorczych.
- ◆ Wprowadzenie - w brzmieniu poselskiego projektu ustawy - możliwości objęcia pomocą ze środków finansowych znajdujących się w BFG w związku z umorzeniem niewykorzystanych obligacji restrukturyzacyjnych również banków zrzeszających wydaje się być nie do zaakceptowania, ze względu na to, że stanowiłoby to odstępstwo od generalnego, ustawowo określonego celu pomocy finansowej, której adresatami mogą być wyłącznie banki spółdzielcze.